

AUTOLLA NEPALIIN: MITÄ KUULUU -PODCAST

Joulukuu 2020

Keskustelemassa Juho Leppänen, Mikael Hautala ja Vesa Mättö.

Juho: Tervetuloa Autolla Nepaliin -podcastin pariin. Olen Juho Leppänen. Meillä on mukana täällä Mikael Hautala, aina luotettavasti tässä vierellä, sekä Vesa Mättö, joka on ollut nyt Fidan työntekijänä viisi vuotta Nepalissa. Me ajateltiin nyt käydä läpi podcast-muodossa tätä Autolla Nepaliin -historiaa, koska itse asiassahan siellä Nepalissa minä kävin ensimmäisen kerran kymmenen vuotta sitten, kahdeksan vuotta sitten me ajelimme sinne, ja sitten kuusi vuotta sitten ilmestyi elokuva. Sen jälkeen Vesa otti homman hoitaakseen. Siellä on tapahtunut tosi paljon hyviä asioita, ja me ajattelimme, että nyt on ollut ehkä sellainen vuosi, ettei ole niin paljon hyviä asioita maailmassa tapahtunut, niin vois olla tällaisten hyvien asioiden tai hyvien uutisten podcastin vuoro. Joten tervetuloa mukaan! Ja kiva, että tekin kaksi olette täällä. Mikael, koska tai mitä haluat kertoa tästä aikajanasta ihmisille?

Mikael: Kuudesta vuodesta? Siinä on tapahtunut paljon. Kiva itsekkin päästä kyselemään Vesalta, mitä on tapahtunut. Itse olen laittanut yhden uuden firman (Industryhack) pystyyn ja toimin sen toimitusjohtajana ja pari lasta on tullut elokuvan jälkeen myös.

Juho: Mm. Minullakin on tullut pari lasta. Kuinka monta Vesalla on tullut?

Vesa: No tämän kuuden vuoden aikana ei ole tullut kuin yksi lapsi, mutta kolme lasta on kotona. Että semmoinen katras siellä.

Juho: No niin, tässä on sitten isien keskustelukerho tänä päivänä. No mitäs sitten, mistä lähdetään purkamaan. Voisin vaikka kertoa ensin kymmenen vuoden takaisesta tilanteesta. Eli olin silloin justiin ollut Fidassa sivarina, toimistosivarina, ja sitten lähdin kuvaamaan Etelä-Aasiaan Fidan kohteita. Eksyin sitten Etelä-Nepaliin, jossa oli tällainen pieni projekti käynnissä, jossa käytännössä Fidan kumppani hoiti joitain kouluja. Koulu on hirveän suhteellinen termi tässä eli siis ne olivat käytännössä katoksia tai puiden alla kokoontuvia – niin kuin paikkoja, joihin lapset kerääntyivät kuuntelemaan opettajaa. Se oli sen paikallisen yhteistyöjärjestön pyörittämää toimintaa ja kaikki palkat menivät sieltä. Se oli toisaalta hirveän tehokasta ja oli tosi makeata, että lapset, jotka ei ikinä ollut päässyt kouluun, pääsi kouluun. Siitä on kymmenen vuotta, mutta se reissu herätti minussa sen tarmon, että nyt pitää lähteä tekemään sille asialle jotain. Muistan, juuri tänään katselin sellaista keynote-esitystä Välitän-illasta, joka oli 11 vuotta sitten. Itse asiassa tuossa viereisessä huoneessa. Mitä sinä (Mikael) muistat siitä? Olit itse asiassa juontajana Välitän-illassa.

Mikael: Musiikkiesityksen ja tuota, en paljon muuta muista. Siitä on jo niin kauan.

Juho: Joo, minä esittelin tätä problematiikkaa, että pitäisi pystyä tekemään jotain Suomesta. Sitten vuoden jälkeen kysyin Mikaelia mukaan kuskiksi ja siitä alkoi itse reissu, jonka voisit nyt vähän summata.

Mikael: Joo. Olin ensimmäinen muistaakseni, joka sanoi *kyllä*, lähdetään reissuun. 2012 lähdettiin suunnittelemaan reissua isommalla porukalla. Se oli melkein 20 hengen vapaaehtoisporukka. Kesällä lähdettiin autolla Nepaliin ja yritettiin hakea mediahuomiota ja myytiin mainostilaa. Lähdettiin hakemaan sellaisia turvakodin koruja sitten Nepalista. Matka äityi suuremmaksi, mitä ehkä osattiin aavistaa. Perillä Telian tytäryhtiö Ncell innostui matkasta ja halusi sponsoroida meidän reissuamme ja ostaa tai hankkia koulurakennuksen, tai peräti kaksi, Nepaliin. Paikalliset tv-mediat haastattelivat meitä myös. Tulimme sieltä sitten takaisin ja päätimme joukkorahoittaa elokuvan tästä meidän reissustamme, joka päättyi sitten Finnkinon teattereihin ympäri Suomen. Vuonna 2015 helmikuussa Jussi-gaalassa valittiin sitten Yleisö-Jussi -palkinnon voittajaksi. Tämän elokuvankin lipputulot lahjoitettiin Nepaliin.

Juho: Näin kolmekymppisenä voin todeta, että tämä oli ihan kaheli idea lähteä 22-vuotiaana ja 21-vuotiaana ajelemaan Nepaliin ja olettaa, että sillä jotain muutosta tapahtuu. Käytännössä nämä tällaiset projektit epäonnistuvat juuri siinä, että nuoret miehet tai naiset lähtevät tekemään jotain tosi innolla, mutta siellä toisessa päässä ei ole minkään näköistä rakennetta, mihin sitoa sitä apua. Siihen Fida International on ollut pitkäjänteinen kumppani meidän kanssamme ja tietenkin me olemme olleet niissä alkuperäisissä kylissä jo 2012. Kun 2014 kuvattiin vielä vähän lisää materiaalia elokuvaa varten, käytiin niissä kylissä. Sieltä jäi monta Facebook-kaveria, joiden päivityksiä näkee edelleen päivittäin. Oli juuri äskettäin aika ghetolla salilla se projektinvetäjä. Anyhow.

Mikael: Pakko sanoa hauska yksityiskohta. Jay Prakashin Facebook-feedissä tulee välillä jotain kuvia jostain kouluista ja kylistä. Kun oikein katsoo niin, hei Autolla Nepaliin -logo on tämänkin koulun seinällä! Onkohan tämä aikaisempi vai uudempi rakennus? Hauska seurata, että mitä siellä tapahtuu.

Juho: Kyllä. Tätä aluetta on tituleerattu kehitysyhteistyön syväksi pääksi. Tosi vaikea kastittomien alue siellä Etelä-Nepalissa, joka on ollut tosi vaikea järjestöille perinteisesti saada mitään aikaiseksi. Sitten tämä paikallinen kumppani lähti tekemään ruohonjuuritason työtä siellä päässä, ja Fida lähti rahoittamaan tätä kumppania. Siitä sitten lähti tämmöinen 10 vuoden, tai yli 10 vuoden, kehitysyhteistyöprojekti, joka jatkuu edelleen. Ainoa erikoisuus siinä maailman kaikista kehitysyhteistyöprojekteista on se, että me olemme saaneet nähdä se itse fyysisesti. Olemme taltioineet sitä kameroilla eri vaiheissa ja tehneet elokuvankin liittyen siihen projektiin. Me haluamme nyt sinulta Vesa kysellä, että mitä kaikkea on tapahtunut sen jälkeen, kun kävimme siellä viimeksi 2014 paikan päällä. Mikä olisi sopiva aloituskysymys? Otetaan vaikka sellainen, että mitä sellainen koulun kehitys käytännössä (tarkoittaa)? Miten koulu kehittyy Nepalissa? Missä vaiheessa tästä katoksessa tai puun alle kokoontuneesta porukasta tulee virallinen koulu? Miten se tapahtuu?

Vesa: Sehän on aika laaja prosessi. Mutta näissä kouluissa, missä te olette käyneet, olette käyneet niissä savikouluissa aikoinaan. Kyläyhteisö on omilla voimillaan aloittanut sen koulun. Ajatellut, että me tarvitsemme kylälle koulun. Heillä ei ole paljon osaamista tai työkaluja. Sitten siihen on tullut meidän kumppanimme Relative (Nepal) siihen rinnalle tukemaan ja opettamaan niitä henkilöitä, jotka ovat sitä koulua pystyttämässä, että mitä olisi hyvä huomioida. Sitten pikkujalka se lähtee liikkeelle. Jotkut kyläläiset hommaavat jonkun opettajan ja hänelle maksetaan sitten vähän palkkaa. Te kävitte tällaisessa koulussa ensimmäisen kerran kymmenen vuotta sitten ja sitten kahdeksan vuotta sitten. Niin te näitte juuri tyypillisen kylän koulun. Kylän koulu oli aika irrallinen. Siellä oli kauhea skaala siellä täällä näitä kouluja. Muutama kymmenen oppilasta oli tyypillisesti niissä kouluissa. Sen jälkeen, kun olette siellä käyneet, on kehitetty oppilasyhdistys ja koulun hallintoa. Sitä kautta on tehty suunnitelmia, miten sitä koulua voidaan viedä eteenpäin ja kehittää strategisesti. Mitä se koulu tarvitsee, minkälaisia opetustiloja se tarvitsee. Miten saadaan lisää opettajia? Kuka niitä kouluttaa? Miten niitä koulutetaan?

Siitä se sitten lähtee pikkuhiljaa. Iso asia on tietysti sen yhteisön luottamuksen voittaminen ja se kestää aikaa. Silloin, kun te olette siellä olleet, on ollut muutamia kouluja, ja sitten pikkuhiljaa on tehty työtä, luottamusta voitettu ja kasvatettu työtä eteenpäin.

Juho: Suomessa, kun sanotaan, että tehdään uusi koulu, niin käytännössä se on joku homekoulu, jonka pihaan laitetaan parakit pihalle ja lapset siirretään sinne. Sitten rakennetaan uusi koulu ja muutetaan sinne. Se on se mielikuva uudesta koulusta ehkä Suomessa. Mutta käytännössä koulun rakentaminen sellaisessa paikassa, missä ei ole ollenkaan ollut koulua tai lapset eivät ole käyneet koulussa, se on tällainen pikkuhiljaa tapahtuva prosessi, jossa fyysinen rakennus muuttuu, mutta ennen kaikkea opetuksen taso ja järjestelmällisyys, mitä aineita on saatavilla ja näin (muuttuu).

Vesa: Ja yhteisö muuttuu ja oppii ymmärtämään enemmän ja enemmän sen koulun merkitystä. Aluksi siinä on harvoin koko yhteisö rakentamassa sitä koulua, vaan joku pieni osa lähtee siihen. Sitten se ymmärrys kasvaa siitä, että tämä on tärkeää. Silloin tapahtuu ihmeitä!

Juho: Suomessa tämä tuntuu asteittain kaukaiselta, mutta ei se niin kaukaista ole. Minun isovanhempani tai sitä edeltävä sukupolvi oli se, joka oli niin, että vaan muutama pääsee kouluun. Ketkä meistä pääsee oikeasti sitten ensimmäisten luokkien jälkeen vähän pidemmälle koulussa? Sitä piti oikeasti arpoa, kuka siinä perheessä on se, joka pääsee pidemmälle. Se on jännä. Se iski minuun jo silloin 2010, kun kävin siellä, hirveän vahvasti. Oma isoisäni eli silloin viimeisiä vuosia. Me olimme koko lapsuuteni puhuneet siitä, kuinka hän oli mennyt Soiniin opettajaksi ja saanut siihen jonkin pikakoulutuksen, koska sodan jälkeen oli liian vähän opettajia. Samanlaisten pikakoulutusten kautta – ei siellä maisterin tutkintoja niillä opettajilla ole – edelleen jossain päin maailmaa lapset pääsevät ensimmäistä kertaa kouluun. Mitä sitten?

Mikael: Mitä on tapahtunut sitten elokuvan?

Juho: Elokuvan, niin. Jos tästä lähetään liikkeelle.

Vesa: Jos nappaan tuosta yhdestä ajatuksesta kiinni, kun puhutaan kouluista. Siellä tapahtuu paljon muutakin kuin rakennuksia. Kyläyhteisö voimaantuu, lapset tulee johonkin ja oppii. Se koulu on paljon muutakin kuin mitä ensin nähdään. Se muutos yhteisössä ja muutos ihmisessä on se isoin juttu, mitä on vaikea mitata ja tajuta. Ehkä jotenkin laatu ja sitten määrä kulkee aina käsikädessä ja sitä kautta asiat kasvaa ja kehittyy. Mutta, siis mitä sitten?

Mikael: Niin, elokuvassakin näkee, että me kävimme sitten yhdellä koulurakennuksella, missä oli useampi, olisiko ollut kolmisen luokkaa? Mutta siitäkin on useampi vuosi. Mitä sen jälkeen on Vesa tapahtunut?

Vesa: Jos tätä kehitystä katsotaan, otan yhden koulun esimerkiksi. Tällainen Ramgopalpurin koulu. Tämän koulun rehtori on minun henkilökohtainen sankarini, sillä hän on antanut elämänsä sille kyläyhteisön koululle ja on sitoutunut siihen. Vaikka hän on sellainen ihminen, että olisi voinut lähteä muuallekin, hän sitoutui kylän lasten oppimiseen ja koki sen hyvin tärkeänä omalle kohdalleen. Kymmenen vuotta sitten siellä oli 65 poikaa ja 45 tyttöä siinä koulussa. Savikoulu ja kaksi luokkaa, hän oli ainoa opettaja. Vuonna 2014 oli 130 poikaa ja 90 tyttöä. Tyttöjen määrä tulee vähän perässä, mutta kuitenkin oppilasmäärä kasvaa. Sinä vuonna rakennettiin ensimmäinen kivinen luokkatila ja siinä Autolla Nepaliin -rahoitusta oli myös mukana. Se oli hieno ponnistus ja tuki sille koululle ja rehtorille rohkaisu. Sitä seuraavan vuonna rakennettiin toinen kivinen tila. Hyvä, lapsiystävällinen opetustila.

Tänä päivänä 2020 ennen COVID-19-kriisiä, kun lapset olivat koulussa, siellä oli 170 poikaa ja 229 tyttöä.

Mikael: Oho, tyttöjä oli enemmän!

Vesa: Joo, tyttöjen koulunkäynti on kasvanut. Ihan eksponentiaalisesti. No ei ihan, mutta kuitenkin. Se on merkittävä asia. Siinä yhteisössä – köyhissä yhteisössä – se kulttuuri on sellainen, että he laittavat pojan ensin koulun. Jos pojan voi laittaa yksityiskouluun, oli se hyvä tai ei, he haluavat laittaa sinne. Tytöt heräävät viideltä aamulla kotitöihin, pitävät kodin karjasta huolta. Jos hän tekee työnsä, voi hänkin ehkä mennä koulun, jos se koulu on lähellä, jotta hän ehtii takaisin töihin. Nämä kylän koulut ovat mahdollistaneet tyttöjen koulunkäynnin ihan toisella lailla kuin aikaisemmin.

Juho: Onhan tämä nyt. Jos ajattelee, että 2010 opettajamitoitus oli yksi sataa kohden. Se vähän vaihtelee. Itse asiassa varmaan muistan tämän koulun, koska siellä oli se yksi opettaja ja sitten toisella puolella se luokan välkyin poika tai tyttö, en nyt muista kumpi, opetti sitä toista luokkaa. Sitten vielä mieltii, että ei siellä varmaan määrättömästi lasten määrä ole muuttunut kymmenen vuoden aikana. Tietysti pitää läpäistä ensimmäiset luokat, että pääsee tuleville luokille. Mutta, jos siellä on kolminkertaistunut lasten määrä samalta alueelta, niin nämä ovat aidosti lapsia, jotka eivät ole olleet koulussa ennen. Sitten tämä iso ero siinä, että kun kaikki ymmärtää tyttöjä ja poikia syntyvän noin fifty-fifty samassa suhteessa. Jos ajatellaan, että pojat pääsivät ennen koulun, niin nyt kaikki tytötkin ovat siellä, jos niitä kerran on enemmän koulussa kuin poikia. Nämä numerot pitävät sisällään jotain paljon syvempää, mitä ei heti ymmärrä.

Vesa: Käytännössä tänä päivänä melkein kaikki lapset aloittavat koulunkäynnin. Se on iso muutos läpi Nepalin. Se on positiivista muutosta. Meidän kouluissamme on tietysti vähän korkeampi se prosentuaalinen luku.

Juho: Mitäs nämä koulut suhteessa muihin kouluihin? Sanotaan, että jos nämä olivat kyläkouluja niin mikä näiden taso on valtakunnallisella mittarilla?

Vesa: Silloin, kun te kävitte siellä, nämä olivat itsenäisiä kyläkouluja, mutta sen jälkeen on tapahtunut paljon myös sillä sektorilla. Me teimme paljon työtä sen eteen, ja meillä oli koulutusalanasiantuntijakin työssä mukana. Työtä tehtiin sen eteen, että valtio voisi huomioida koulut ja näistä voisi tulla valtion kouluja. Se johti siihen, että kun näistä tuli valtion kouluja, pystyttiin anomaan ja saamaan valtion opettajia. Se oli iso muutos tähän opettajien määrään suhteessa oppilaisiin. Onko siellä yksi opettaja sataa kohden vai onko se vähän parempi. Kyllä se on haastava tilanne tänä päivänäkin, mutta se on kuitenkin muuttunut siitä. Nämä koulut ovat kehittyneet sen jälkeen. Kyläläiset omistavat sen, ovat suunnitelleet ja strategisesti kehittävät sitä koulua. Ne ovat alueellisia mallikouluja.

Juho: Onko se ministeriö vai kuka (joka tämän päättää)?

Mikael: Ja mitä tarkoittaa mallikoulu?

Vesa: Tämä yksi koulu, minkä mainitsin, tämä Ramgopalpurin koulu. Läänin hallitus valitsi sen mallikouluksi hyvän hallinnon takia. Se on siinä mallikoulu. Nepalin opetusministeriö on käynyt siellä muutaman kerran jossakin kampanjassa, mitä on järjestetty. Se on hienoa saada tällaista huomiota.

Juho: Tiivistäen, onko näin, että me ollaan jotenkin pienesti, Autolla Nepaliin, oltu mukana sellaisessa prosessissa, missä seinättömistä kouluista on tullut läänin mallikouluja, joista muiden tulee katsoa mallia?

Vesa: No siis, en sanoisi, että pienesti. Olette olleet mukana siinä kokonaisuudessa. Siinä on niin monia osatekijöitä. Mutta siinä hetkessä, jos ajattelee, että siellä on savikoulu ja se yhteisö etsii suuntaa ja koittaa opetella sitä, että miten tällaista koulua pyöritetään ja miten sitä voidaan kehittää. Siinä ulkopuolinen tuki ja rohkaiseva tuki, että ne saa ensimmäisen luokkarakennuksen aikaiseksi. Sellainen hyvä ja turvallinen ympäristö lapsille. Sitten saavat vielä toisenkin siihen. Tässä esimerkikoulussa on sen jälkeen kehitetty seitsemän luokkarakennusta Autolla Nepaliin -tarinan jatkeena ihan itse. He ovat voimaantuneet. He tietävät, mitä tekevät. He ovat saaneet valtion rahoituksen siihen ja he uskovat siihen omaan kouluunsa. Se on heille ja heidän yhteisöllensä ihan ylpeyden aihe ja todella tärkeä juttu.

Juho: Tämä on ihan huikea kuulla ja jotenkin nähdä. Välillä sen unohtaa, että tätä edelleen maailmassa tapahtuu. Kouluja pitää kehittää. Totta kai kouluja kehitetään Suomessakin, mutta vähän eri levelillä. Varmasti enemmän on vielä tehtävääkin, mutta niin paljon voi tapahtua kymmenessä vuodessa.

Vesa: Niin tämä rehtorikin, jota sanon sankariksi. Se, että joku uskoi siihen hänen panostukseensa ja uhraamiseen ja tuli kulkemaan rinnalle, sillä on merkitystä. Me tarvitsemme sellaista.

Juho: Mitäs sitten, kuinka monen – muistan, että 2010 seitsemän koulun kanssa, tai koulun siis katoksen, tehtiin yhteistyötä – niin kuinka monen koulun kanssa Fida tai Fidan kumppani Relative Nepal tekee yhteistyötä siellä alueella?

Vesa: Olemme ottaneet sen kunnan alueella Relativen kanssa kaikki koulut, 16 koulua. Meillä on semmoinen tavoite – se ei ole vain koulujen tai meidän tai Relativen tavoite – vaan haluamme yhdessä ja sen kunnan kanssa, että siitä kunnasta voisi tulla opetuksen mallikunta. Tässä kunnassa on 16 koulua. Kaiken kaikkiaan meillä on tänä päivänä 82 koulua, joiden kehitystä me seuraamme ja missä me olemme mukana. Se määrä on kasvamassa koko ajan pikkujalkaa. Me haluamme luoda ympäri Nepalin tällaisia mallikuntia.

Juho: Miten Suomesta, jos haluaisi olla mukana, mikä onärkevin tapa. Onko Fidalla joku viitenumero vai mikä olisi sellainenärkevä yhtäjaksoinen tapa, missä voisi tukea tätä koulujen kehittämistä.

Vesa: Meillä on kummisuus mahdollista näissä yhteisöissä. Tässä kunnassa, missä Relative on ja te olette käyneet, siellä on kummisuusmahdollisuus. Eli 19 eurolla kuukaudessa voi olla tukemassa koulujen kehitystä. Se on yksi hieno tapa olla pitkäkestoisesti tukemassa sitä kehitystä. Meillähän on ollut sellainen keräys tässä COVID-19 aikana.

Juho: Kyllä. Korona-keräys. Niille, jotka ei ehkä tiedä – en tiedä, miten hyvin siitä on informoitu ja Facebook algoritmit ei ole ehkä maailman suotuisimmat nykypäivänä. Suunnilleen, kun korona alkoi, laitettiin Autolla Nepaliin -sivulle viestiä, että ihmiset voi osallistua koronavaurioiden tai lähinnä, kun koulut suljetaan ja elämä suljetaan, niin siellä oli alkuun ihan jopa ruokahätää ja pidemmälti satokauden alkaessa kyse oli enemmänkin siitä, että miten koululaiset tekevät etänä koulua. Siihen itse asiassa Fidan Bisnestiimin, johon yrittäjät voi lähteä mukaan, kautta tuli 6000 euroa Nepaliin ja sitten tuli nelisen tuhatta näiltä, no teiltä kuulijoilta. Autolla Nepaliin -Facebook-seuraajilta tai näin. En tiedä, mitä te olette, mutta te olette mukavia joka tapauksessa. Terveisiä vaan! Kymppitonilla ollaan sinne sitten koronatukea annettu. Mikä koronan tilanne siellä nyt on?

Vesa: Se koko työ muuttui, kun korona iski päälle ja tajuttiin, että on ihan tosi kyseessä. Koulut menivät kiinni ja lapset kotiin. Päiväpalkkalaiselta meni toimeentulo ja monet heikossa asemassa olevat joutuivat äärimmäisen vaikeaan tilanteeseen. Miten he voivat elättää itsensä ja perheensä, kun ei ole mitään toimeentuloa? Me mukautimme koko tämä meidän työmme vastaamaan näihin haasteisiin. Ensimmäisenä me kartoitimme näiden yhteisöjen kanssa ne kaikkein heikoimmassa asemassa olevat, ja vastasimme siihen ruokaturvalla, että he, heidän lapsensa ja perheensä, voisivat tulla toimeen sen alkushokin yli. He saavat oman maansa viljeltyä ja elämän pyörimään siinä yhteisössä. Sen jälkeen on lähdetty parantamaan koulujen tiloja. Jotta yhtenä päivänä – mitä ne ovat nyt olleet 8–9 vai 10 kuukautta kiinni? Se on aika järkyttävä tilanne – mutta me olemme tehneet koko ajan työtä, että ne voidaan yhtenä päivänä avata turvallisesti. Vesi- ja saniteettitiloja on parannettu, jotta siellä voidaan pitää hygieniasta huolta – pestä käsiä. Kouluinfrastruktuurissa on tehty työtä paikallisen kunnan kanssa. Kunta osallistui myös ruokaturvaan. Itse asiassa 60 prosenttia varoista tuli heiltä. Totta kai. Se on heidän oma kuntansa ja heidän vastuunsakin. He ovat niin vahvasti olleet tässä kaikessa työssä mukana. Meillä on yhteinen missio tässä. Samalla lailla näiden koulujen saniteettitiloissa he ovat mukana kehityksessä. Me voimme auttaa tähän COVID-jälkeiseen aikaan, mutta se auttaa tyttöjen koulunkäyntiin pidemmällä tähtäimellä ylipäättänsä.

Juho: Totta kai, vanhemmilla tytöillä on vähän mukavampi käydä koulussa, jos on saniteettitilat ja vettä saatavilla.

Vesa: Joo. On haluttu myös varmistaa, että etäopiskelu on mahdollista kaikille oppilaille. Olemme tehneet sellaisia paketteja, missä on jokaiselle vuosikurssille ja jokaiselle oppilaalle sopiva opiskelupaketti kahdelle kuukaudelle. Siellä on hygieniatarvikkeita, saippuaa ja ohjeita ja vähän koronainfoa, koulutarvikkeita, kyniä ja kumeja ja vähän jotain, että saa suun makeaksi. Voisi siten innostua paketista, kun siellä on jotain kivaakin. *naurua* Joka tapauksessa, vähän vitsiä. Otettiin sellainen tavoite, että meidän kaikilla työalueilla jokainen lapsi, joka ei ole saanut tällaista etäopiskelupakettia tai etäopiskelumahdollisuutta, saisi sen. Meillä on yli 27 000 lasta, joita olemme tavoittamassa.

Juho: 27 000?

Vesa: 27 000 ja ylitsekin. Tämän jälkeen, kun koulut aukeavat, meillä on tosi kova huoli ja hätä niistä lapsista, 27 334 lasta. Jokaisesta lapsesta on huoli, että he palaavat takaisin kouluun. Me suunnittelemme, miten voisimme kampanjoida, miten me voimme tavoittaa yhdessä koulujen ja yhteisöjen kanssa lapset ja etsiä ne lapset, jotka eivät ole palanneet kouluun. Valitettavasti Nepalissa ennen tätä COVID-19 tilannetta maan laajuisesti, ei ehkä meidän työalueellamme, 48 prosenttia lapsista jätti koulun kesken. Nyt tässä COVID-19-tilanteessa se on isompi uhka, että jonkun lapsen koulunkäynti jää tässä kesken.

Juho: Niin, riski ottaa takapakkia tulee tässä. Voi itse kukin kuvitella, että jos et ole vuoteen käynyt koulussa ja vanhemmat ovat tottuneet, että autat peltotöissä tai mitä vaan, niin siellä on omat uransa ruvenneet muotoutumaan. Se voi olla vaikea mennä takaisin, vaikka kaikki kuitenkin ainakin täällä päässä ymmärtää, kuinka tärkeää on, että mahdollisimman pitkään oppii koulussa ja saa elämäntaitoja siihen peruselämän edellytykseksi. Se on varmasti yksi syy, miksi tätä podcastia tehdään. Ihan hirveästi hyviä uutisia kymmeneltä vuodelta on, mutta ehkä nyt on sellainen pieni ikävä mahdollisuus takapakkiiin tämän globaalin pandemian seurauksena. Onko tarpeeksi voimavaroja käynnistää sitten uudestaan koulut ja laittaa lapset takaisin kouluun, innostuneena toivottavasti?

Mikael: Sitten positiivisen kautta ajateltuna, jos olisimme ilman Fidaa tai ketään lähdetty reissuun ja haluttu tehdä koulutukselle hyvää, Ihan varmasti, vaikka olisi koulurakennus tullut, niin se olisi rapistunut. Tai jos kyläläiset eivät olisi kokeneet sitä omaksi ja halunneet siihen panostaa tai jos silloin olisi tullut korona. Olisiko ollut joku taho miettimässä, että miten tästä eteenpäin?

Juho: Niin, se asenne on se, mikä on muuttunut eniten. Rakennukset tai lukumäärät ovat numeroita, mutta se, jos kylä pitää koulua tärkeimpänä paikkana. Se on se asenne, että vaikka tulisi koronaa tai muuttuisi rahoituksenlähde tai näin edelleen. Se ei vaikuta siihen, jos asenne on oikein. Se on ollut makeinta nähdä, kun Facebookin kautta saadaan sellaisia pieniä välähdyksiä Nepalin päästä, että mitä kouluille ja kylille kuuluu. Aina välillä nähdään Mikaelin kanssa pieniä valopilkkuja. Sinä (Vesa) olet sitten nähnyt ihan paikan päällä, että miten se on muuttunut paikan päällä.

Mikael: Itselle on merkityksellistä tässä se, että minä itse ja me koko porukka olemme saaneet olla mukana jossain, joka jatkuu. Se on saanut olla tulitikku, vaikka tälle yhdelle rehtorille, että hei nyt saatiin yksi luokka lisää. Mainitsitko, että sen jälkeen on tullut seitsemän lisää? *Vesa: Joo. * Monien asioiden summa, mutta on saanut olla siinä mukana, että se hyvä jatkuu eteenpäin. Oikeastaan moninkertaistuu, vaikka me emme ole olleet niin aktiivisesti siinä mukana.

Vesa: Niin kehitysyhteistyössä ja kehitysyhteistyötä tukevissa tempauksissa se on merkityksellistä, että saamme olla mukana sellaisessa, mikä on siellä syntynyt. Heillä on omistajuus siinä asiassa. Se ei ole enää vaikkapa Fidan työtä tai joku tempaus. Siellä oikeasti ihmiset elää, rakentaa ja kehittää koulua. Uskon, että kuulemme vielä hyviä uutisia tästä lasten koulunkäynnistä jatkossakin. Se on tulevaa, mutta uskon siihen, että lapsia palaa kouluun, koska yhteisöt omistavat ne koulut ja ne ovat heidän koulujaan. Me olemme saaneet palan matkaa kulkea rinnalla ja ehkä vielä hetken kuljetaankin. Se on jotain merkityksellistä.

Juho: Hirveän makeata olla mukana siinä. Ihan rehellisesti suoraan vetoan ihmisiin, jotka kuuntelevat tai katselevat tätä. **Lähde nyt sinne alueelle kummiksi:** tulekummiksi.fi ja sieltä menet ja klikkailet Nepalia. Kun lähdet Nepalin kummiksi Fidan kautta, sinne menee rahaa tililtä. Tosi sopivasti kuussa, ei liikaa.

Vesa: Se on 19 euro se kuukausisumma. Eli se taitaa olla tällainen edullisin kummius.

Juho: Eli, jos sinulla on Premium Netflix niin se on siinä suunnilleen samoissa hintaluokissa, mutta autat oikeasti jotain koulua, tai kouluja oli nyt monta. Kouluyhteisöä. Sitten tietenkin, jos jollain sattuu olemaan loppuvuoden kasassa yrityksellä liikaa rahaa niin kyllä siellä varmaan näitä koulupaketteja pystytään kertaheitollakin laittamaan. 27 000 lasta niin, mikäs se on se paketin keskihinta?

Vesa: No se on 3,5 euroa.

Juho: Eli 100 000 noin pikamatematiikalla, jos kaikki pitäisi saada.

Vesa: Joku sellainen siihen taisi mennä, en ihan tarkkaan tässä juuri muista.

Juho: Niin sitten sillä pääsisi alkuun. Toisille maittaa opiskelut enemmän, toisille vähemmän. Se ymmärretään tässä vaiheessa yhteiskuntaa Suomessa, mutta kyllä se peruskoulu olisi hyvä saada

kaikille. Perusoppimäärä. Me voisimme puhua tästä ihan loputtomasti. Oli mukava, että olit paikalla. Oliko sinulla vielä jotain pakottavaa kysymystä?

Mikael: Ei. Kiitos Vesa, oli kiva kuulla ajatuksia.

Juho: Kiva. Joo! Laitan klippejä tämän videon päälle. Jotain valokuvia siitä 2010 (vuoden reissusta). Yritän laittaa niihin jotain vuosilukuja niin näette vähän eroja, minkälainen on katoskoulu, kyläkoulu ja mallikoulu. Tällainen pieni kaneetti, että nämä koulut on nykyään maalattu valkosinisiksi aika pitkälti sillä alueella, koska ne ovat Suomen lipun värit. Ne Ncelin koulut maalattiin valkovioleteiksi, koska he olivat sponsoreita. Mutta sen jälkeen he maalasivat valkosinisiksi ja nyt se ilmeisesti leviää pitkin Etelä-Nepalia tällöinen teema, että mallikoulu – tai jos on hyvä koulu – on valkosininen Suomen lipun mukaisesti. Tämä on pieni kuriositeetti, mutta kertoo jostain sekini. Kiva, kun olitte kuuntelemassa meitä. Toivottavasti tässä oli oikeasti kivoja uutisia sinun joulunaikaasi ja loppuvuoteen. Palataan taas. Ennen pitkään kuuluu meistä varmaan taas jotain.

Mikael: Niin. Lämpö talveen!

Juho: Moro!

Vesa ja Mikael: Moi moi.